

Anna Siciak, *Dzikowski Michał (1820 – przed 1888)* [w:]
Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny
Siciak, strona Przemyskiej Biblioteki Publicznej

Dzikowski Michał (1820 – przed 1888), dzierżawca
i właściciel drukarni, wydawca, redaktor.

Ur. 21 listopada 1820 r. w Przemyślu jako syn An-
drzeja i Anny z d. Wołyniec. Jego ojciec był z zawodu
piekarzem. Nauki początkowe odebrał w Głównej
Szkołe Obwodowej w Przemyślu w latach 1828–1835.
Potem terminował i praktykował w drukarni bisku-
piej, następnie w latach 1838–1844 pracował tam
jako zecer. Od 1854 r. był zarządcą Drukarni Stau-
ropigialnej we Lwowie. Wydrukował w niej m.in. *Po-
czet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej* (1857); w
1856 i 1857 r. był nakładcą pierwszego ukraińskiego
czasopisma literacko-naukowego, ukazującego się od
1848 r. we Lwowie pt. „Зоря Галицка” (Galicyjska
Zorza).

Z Przemyślem związał się ponownie w 1856 r., po-
dejmując dzierżawę drukarni kapituły gr.kat. Wyko-
nywał tam druki w językach polskim, ukraińskim i
niemieckim, reprezentując równocześnie nadal dru-
karnię Instytutu Stauropigialnego.

Jako dzierżawca i wydawca działał bardzo prężnie.
Własnym nakładem wydał dwie popularne pozycje:
Kalendarz świąteczny, gospodarski i humorystyczny,
Pisma humorystyczne (1856) oraz rocznik kalendarza
„Peremyszlany” na 1857 rok. Dla wydawcy „Biblio-
teki Polskiej” J.K. Turowskiego drukował w 1857 r. w
Przemyślu kolejne tomiki tej serii. W cyklu tzw.
przemyskim, wyszło 15 zeszytów dzieł J. Kochanow-
skiego, *Wszystkie dzieła polskie*, t. 1–2; A. Frycza
Modrzewskiego, *O poprawie Rzeczypospolitej*; A. Na-

ruszewicza, *Żywot Jana Karola Chodkiewicza...*, t. 1; *Psalterz świętego Dawida*, przekł. J. Kochanowskiego; sielanki S. Szymonowica oraz J.B. i S. Zimorowiczów. Starannie i estetycznie wykonane książki były ozdobą wielu bibliofilskich księgozbiorów na ziemiach polskich. Był edytorem wychodzącej w latach 1859–1865 siedmiotomowej Biblii (*Біблія сиріч книги священнаго писанія*; Biblia, czyli Księgi Pisma Św.), bogato ilustrowanej, zawierającej 500 drzeworytów i 9 stalorytów.

Drukarnię kapituły gr.kat. dzierżawił do 1865 r. Rok później założył w Przemyślu własny zakład typograficzny. Nie miał zbyt wielu zamówień i po kilku latach (ok. 1873 r.) zakład zlikwidował. W bibliografii druków ukraińskich wykazano z tego okresu 7 publikacji wykonanych w drukarni Dzikowskiego, były to modlitewniki oraz wiersz na cześć biskupa J.S. Stupnickiego. Tyle samo druków wykonał w języku polskim, w tym m. in. *Katalog dzieł nakładowych i komisowych księgarni braci Jeleniów w Przemyślu* (1865), *Ustawa Rady miejskiej w Przemyślu* (b.dr., ok. 1865), odbitka z „Gwiazdki Cieszyńskiej”: *Dzieje Polski, wierszem dla dzieci z uwagami* (1867). W jego drukarni K.J. Turowski drukował czasopismo „Prawda” (1865).

W 1869 r. bezskutecznie starał się ponownie o dzierżawę drukarni kapituły gr.kat., chcąc połączyć ją z drukarnią własną i rozszerzyć działalność. Ostatecznie przeniósł się do Lwowa. W 1877 r. był tam redaktorem „Przeglądu Lwowskiego”.

Zm. przed 1888 r. w biedzie w przytułku we Lwowie.

AP w Przemyślu, Parafie gr.kat. w Przemyślu, sygn. 13; AP w Przemyślu, Główna Szkoła Obwodowa w Przemyślu, sygn. 40-41; APP, Kapituła gr.kat., sygn.: 162, 167, 383, 385-387; „Ognisko” 1873, nr 39, s. 156.

Брик І., *Початки української преси в Галичині і львівська Ставропігія*, W: *Збірник Львівської Ставропігії. Минуле і сучасне. Студії, замітки, матеріали*, т. 1, под ред. К. Студинського, Львів 1921, s. 123; Jaskuła R., *Początki działalności wydawnictwa Biblioteka Polska w Sanoku i Przemyślu (1855–1857)*, „Ze Skarbca Kultury” 1990, z. 50, s. 36; *Репертуар української книги 1798–1916. Матеріали до бібліографії*, т. 1–8: 1798–1913, Львів 1995–2004; Treichel I., *Dzikowski Michał*, W: *Słownik pracowników książki polskiej. Suplement*, Warszawa–Łódź 1986, s. 50-51 [tam błędnie podano jakoby Dzikowski przejął dzierżawę drukarni gr.kat. po M. Dżułyńskim].